



ISSN 2146-4456 E-ISSN 2687-5039

# BELGİ DERGİSİ

Pamukkale Üniversitesi  
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi  
Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi

Sayı/Number 31

Kış/Winter 2026

**Sahibi/Owner**  
Merkez adına Müdür  
Prof. Dr. Ercan HAYTOĞLU

**Yazı İşleri Müdürü/Journal Administrator**  
Prof. Dr. Tahir KODAL

**Baş Editör/Editor in Chief**  
Prof. Dr. Mithat AYDIN

**Editör/Editor**  
Öğr. Gör. Cengiz AKSEKİ

**Yabancı Dil Editörü/Foreign Language Editor**  
Öğr. Gör. Ayşe YAVUZ

**Mizanpaj Editörü/Layout Editor**  
Şule AVCIOĞLU

**İletişim Adresi/Contact Adresse**  
Pamukkale Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi  
Araştırma ve Uygulama Merkezi (Dergi Editörlüğü)  
Kınıklı Yerleşkesi 20070, Denizli

**Kapak Resmi/Picture of Cover**  
Fotoğraflarla Atatürk, Genelkurmay Askerî Tarih ve Stratejik Etüt  
(ATASE) Başkanlığı Yayınları, Genel Kurmay Basımevi, Ankara 2011

**İletişim için Kurumsal E-posta:**  
belgidergisi@pau.edu.tr

**BELGİ DERGİSİ, TR DİZİN ULAKBİM tarafından  
taranmakta ve Dergipark'ta yer almaktadır.**

**Bu Dergi Creative Commons Atıf 4.0 Uluslararası Lisansı  
ile lisanslanmıştır**



Belgi (ISSN 2146-4456 E-ISSN 2687-5039), yılda iki kez yayımlanan uluslararası hakemli bir dergidir. Dergide yayımlanan yazıların tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.



### **YAYIN KURULU/EDITORIAL BOARD**

Dr. Erdal AYDOĞAN, Atatürk Üniversitesi-Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü/TÜRKİYE  
*erdalaydogan@atauni.edu.tr*

Dr. Zafer ÇAKMAK, Fırat Üniversitesi- Eğitim Fakültesi/TÜRKİYE  
*zcakmak@firat.edu.tr*

Dr. Hayri ÇAPRAZ, Süleyman Demirel Üniversitesi-Fen Edebiyat Fakültesi/TÜRKİYE  
*hayricapraz@sdu.edu.tr*

Dr. Fabio L. GRASSI, Sapienza Università di Roma/ITALY  
*fabio.grassi@uniroma1.it*

Dr. Ercan HAYTOĞLU, Pamukkale Üniversitesi-Fen Edebiyat Fakültesi/TÜRKİYE  
*ehayt@pau.edu.tr*

Dr. Christian Johannes HENRICH, Forschungszentrum Südosteuropa und Kaukasus/DEUTSCHLAND  
*johannes.henrich@fom-net.de*

Dr. Süleyman İNAN, Pamukkale Üniversitesi-Eğitim Fakültesi/TÜRKİYE  
*sinan@pau.edu.tr*

Dr. Tahir KODAL, Pamukkale Üniversitesi-Eğitim Fakültesi/TÜRKİYE  
*tkodal@pau.edu.tr*

Dr. Ömer TURAN, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi/TÜRKİYE  
*omert@metu.edu.tr*

### **ALAN EDİTÖRLERİ/ SECTION EDITORS**

Dr. Durmuş AKALIN, Pamukkale Üniversitesi/TÜRKİYE.  
*dakalin@pau.edu.tr*

Dr. Bayram AKÇA, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi/TÜRKİYE.  
*abayram@mu.edu.tr*

Dr. Nejdet BİLGİ, Celal Bayar Üniversitesi/TÜRKİYE.  
*nejdet.bilgi@gmail.com*

Dr. Liliana BOŞCAN, Bucharest University/ROMANIA.  
*liliana.boscan@gmail.com*

Dr. İbrahim BOZKURT, Mersin Üniversitesi/TÜRKİYE.  
*ibrboz@mersin.edu.tr*

Dr. Okan CEYLAN, Ege Üniversitesi/TÜRKİYE.  
*okan.ceylan@ege.edu.tr*

Dr. Yasemin DOĞANER, Hacettepe Üniversitesi/TÜRKİYE.  
*ydoganer@hacettepe.edu.tr*

Dr. Abdullah GÜNDOĞDU, Ankara Üniversitesi/TÜRKİYE.  
*abdullahgundogdu@yahoo.com*

Dr. Sezen KARABULUT, Pamukkale Üniversitesi/TÜRKİYE.  
*skarabulut@pau.edu.tr*

Dr. Umut KARABULUT, Pamukkale Üniversitesi/TÜRKİYE.  
*ukarabulut@pau.edu.tr*

Dr. Zafer TANGÜLÜ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi/TÜRKİYE.  
*zafertangulu@mu.edu.tr*

Dr. Denis VOVCHENKO, Northeastern State University/USA.  
*vovchenk@nsuok.edu*



## DANIŐMA KURULU/ADVISORY BOARD

- Dr. Roza ABDİKULOVA (Kırgızistan-Türkiye Manas Ün./KIRGIZİSTAN)  
Dr. Erdal AÇIKSES (Munzur Ün./TÜRKİYE)  
Dr. Mehmet AKGÜN (Pamukkale Ün./TÜRKİYE)  
Dr. Mehmet ALPARGU (Sakarya Ün./TÜRKİYE)  
Dr. Kemal ARI (Dokuz Eylül Ün./TÜRKİYE)  
Dr. İbrahim Ethem ATNUR (Milli Savunma Ün./TÜRKİYE)  
Dr. Engin BERBER (Ege Ün./TÜRKİYE)  
Dr. Üçler BULDUK (Ankara Ün./TÜRKİYE)  
Dr. Gheorghe CALCAN (ROMANYA)  
Dr. Kemal ÇİÇEK (Türk Tarih Kurumu/TÜRKİYE)  
Dr. H. Aliyar DEMİRCİ (Pamukkale Ün./TÜRKİYE)  
Dr. Orazpolat EKEBAHARLI (TÜRKMENİSTAN)  
Dr. Cezmi ERASLAN (İstanbul Ün./TÜRKİYE)  
Dr. Temuçin Faik ERTAN (Ankara Ün./TÜRKİYE)  
Dr. Mehmet EVSİLE (Ondokuz Mayıs Ün./TÜRKİYE)  
Dr. Sadettin GÖMEÇ (Ankara Ün./TÜRKİYE)  
Dr. Necdet HAYTA (Gazi Ün./TÜRKİYE)  
Dr. Osman HORATA (Hacettepe Ün./TÜRKİYE )  
Dr. Bekir KOÇ (Ankara Ün./TÜRKİYE)  
Dr. Nuri KÖSTÜKLÜ (Necmettin Erbakan Ün./TÜRKİYE)  
Dr. Ayfer ÖZÇELİK (Pamukkale Ün./TÜRKİYE)  
Dr. Neşe ÖZDEN (Ankara Ün./TÜRKİYE)  
Dr. Gavriil PREDÄ (ROMANYA)  
Dr. Solmaz RÜSTEMOVA (Azerbaycan Millî İlimler Akademisi/AZERBAYCAN)  
Dr. Orlin SABEV (Bulgaristan Bilimler Akd./BULGARİSTAN)  
Dr. Haluk SELVİ (Sakarya Ün./TÜRKİYE)  
Dr. Grigoriy SHKUNDİN (Moskova Ün./RUSYA)  
Dr. Satay SIZDIKOVA (KAZAKİSTAN)  
Dr. Azmi SÜSLÜ (Ankara Ün./TÜRKİYE)  
Dr. Enis ŐAHİN (Sakarya Ün./TÜRKİYE)  
Dr. Zaza TSURTSUMIA (Tiflis Tamar Mepe Ün./GÜRCİSTAN)  
Dr. İsmail TÜRKÖĐLU (Mimar Sinan Ün./TÜRKİYE)  
Dr. Mustafa YILMAZ (Hacettepe Ün./TÜRKİYE)

### Amaç ve Kapsam

Belgi, Atatürk Araştırma ve Uygulama Merkezi tarafından yayımlanan yakın dönem Osmanlı Tarihi, Atatürk ve Cumhuriyet dönemini içeren özgün, bilimsel makalelere yer verir. Uluslararası hakemli bir dergi olan Belgi, kış ve yaz olmak üzere yılda iki defa yayımlanır.

Yayımlanacak yazılarda bilimsel araştırma ölçütlerine uyma, alana bir yenilik getirme ve başka yerde yayımlanmamış olma şartı istenir. Yayımlanmamış olmak şartıyla daha önce bilimsel toplantılarda sunulmuş olan bildiriler de kabul edilebilir. Yayımlanan makaleler için telif ücreti ödenmez. Editör, gerekli görmesi halinde makaleler üzerinde düzeltme yapabilir.



## İÇİNDEKİLER

### Araştırma Makaleleri/Research Articles

<b>Seher AKÇA</b> .....	<b>1</b>
Atatürk Döneminde Cumhuriyet Bayramı Kutlamaları: Muğla Örneği (1929-1938)	
<b>Özlem BAYKAL</b> .....	<b>27</b>
Millî Mücadele Döneminde Cephe Gerisinde Kadın Emegi: Fotoğraf Üzerinden Askerî Üretimin Görsel Okuması	
<b>Şengül BÜYÜKBOYACI</b> .....	<b>49</b>
Tevhid-i Tedrisat Sonrası Yabancı ve Azınlık Okullarında Müfredat Değişimi ve Devlet Denetimi	
<b>Esra OĞUZHAN</b> .....	<b>75</b>
Şapka Devrimi'nde Yerel Basının Rolü: Kastamonu Açıksöz Gazetesi	
<b>Mustafa KIRIŞMAN</b> .....	<b>93</b>
Türk İnkılabını Dış Dünyaya Tanıtma Çabası Olarak Fransızca Ankara Gazetesi	
<b>Özlem SEYHAN</b> .....	<b>119</b>
Köy Enstitülerinin Muhalifleri: Kimler, Neden Köy Enstitülerine Karşı Çıktılar?	
<b>Selma GÖKTÜRK ÇETİNKAYA</b> .....	<b>141</b>
Diplomasiden Harbe: 1930'lu Yıllarda Uluslararası Münasebetler ve Türkiye	
<b>Handan HAYKIR</b> .....	<b>167</b>
Tek Parti Döneminde Ankara Vilayeti: Teftiş Raporlarına Göre Sosyal, Siyasi, İktisadi ve Kültürel Yapı (1939–1945)	
<b>Mehmet Korkud AYDIN</b> .....	<b>195</b>
Yerel Basının Gözüyle 1939-1945 Yılları Arasında Malatya'da Eğitim-Öğretim ve Okullaşma	
<b>Cevdet TEKE</b> .....	<b>223</b>
Şarkî Türkistan İslam Cumhuriyeti'nin Kuruluşu (1933-1937) ve Türkiye'nin Bu Sürece Yaklaşımı	
<b>Nagihan EREN</b> .....	<b>245</b>
Milliyetçi Düşüncenin Türkçü Kitleler Üzerinde Sürdürülebilir Etkisine Dair Bir İnceleme: Orkun Dergisi Örneği	
<b>Muhsin Ertürk BUDAK</b> .....	<b>275</b>
Demokrat Parti Döneminde Türk Dış Politikasında Denge Arayışı: Balkan Paketi ve Stocia Planı Örneği	

<b>Banu BERBER BABALIK</b> .....	<b>299</b>
Amerikan Basını Işığında Türkiye'nin Dış Politika Gelişmelerinin Değerlendirilmesi (1950-1956)	
<b>Çağrı Pişkin</b> .....	<b>327</b>
Demokrat Parti İktidarının Son Emniyet Umûm Müdürü: Mehmet Cemal Gökten	
<b>Abdullah DOĞTEKİN</b> .....	<b>355</b>
Osmanlı-Türk Kaynaklarına Göre Birinci Dünya Savaşında İzmir ve Çevresinde Osmanlı Devleti'ne Karşı Gerçekleştirilen Casusluk Faaliyetleri	
<b>Ercan KOSTAK</b> .....	<b>385</b>
Geçmişten Günümüze Türk Ordusunda Askerî Helikopterlerin Kullanımı: Tarihi Perspektiften Bir Değerlendirme	
<b>Macide BAŞLAMIŞLI</b> .....	<b>413</b>
Quest For Status In The Cold War: The Transformation Of Shah-Era Iran-U.S. Relations reflected in U.S. Diplomatic Documents (1969-1979)	
<b>Kamuran ŞİMŞEK</b> .....	<b>445</b>
Osmanlı Dönemi Denizli'de Madencilik Faaliyetleri	

### Kitap Tanıtımı/Book Review

<b>Yasemin IŞIK</b> .....	<b>461</b>
"Türkiye'de Ulus Devlet ve Ziya Gökalp Mümtaz Turhan Erol Güngör" Kitabı Üzerine Bir Değerlendirme	